

Izhaja dvakrat na teden, in sicer v sredo in soboto ob 11. uri predpoldne ter stane z izrednimi prilagami ter s »Kažipotom« ob novem letu vred po pošti prejemana ali v Gorici na dom pošiljana:

vse leto	13 K 20 h, ali gld. 6-00
pol leta	6 » 60 » » 3-30
četrt leta	3 » 40 » » 1-70

Posamične številke stanejo 10 vin.

Naročnino sprejema »Uredništvo« v Gosposki ulici 7. v Gorici v »Goriški Tiskarni« A. Gabršček vsak dan od 8. ure zjutraj do 6. zvečer; ob nedeljah pa od 8. do 12. ure. Za naročila brez depozita na ročnino se ne oziramo.

Oglas in poslanice se računajo po petih vrstah čr tiskano: 1-krat 8 kr., 2-krat 7 kr., 3-krat 6 kr. vsaka vrsta. Večkrat po dogovoru. — Večje črke po prostora — Reklame in spisi v uredniškem delu 15 kr. vrsta — Za obliko in vsebino oglasov odklanjamo vsako odgovornost.

SOČA

»Vse za omiko, svobodo in napredek!« Dr. K. Lavrič.

Uredništvo

se nahaja v Gosposki ulici št. 7. v Gorici v I. nad tr Z urednikom je mogoče govoriti vsak dan od 8. do 12. dopoldne ter od 2. do 5. popoldne; ob nedeljah in praznikih od 9. do 12. dopoldne. Upravištvo se nahaja v Gosposki ulici št. 7. v I. nadstr. na levo v tiskarni.

Naročnino in oglase je plačati loco Gorica.

Dopisi naj se pošiljajo le uredništvu.

Naročnina, reklamacije in druge reči, katere ne spadajo v delokrog uredništva, naj se pošiljajo le upravištvu.

»PRIMOREC«

izhaja neodvisno od »Soče« vsak petek in stane vse leto 3 K 20 h ali gld. 1-60.

»Soča« in »Primorec« se prodajata v Gorici v naši knjigarni, v tobakarni Schwarz v Šolski ulici, Jolleritz v Nunki ulici in v Korenski ulici št. 22; — v Trstu v tobakarni Lavrenčič na trgu della Caserma.

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici.

— Telefon št. 83. —

»Gor. Tiskarna« A. Gabršček (odgov. Iv. Meljavec) tiska in zal.

Ob novem letu.

Ob novem letu je čas raznoterega razmišljanja. Po vseh listih, v katerih se pogleda, se nahajajo novoletna razmotrivanja. Umerno, da je tudi pri nas navada, obračati se ob novem letu do javnosti, do nar. čnikov, do somišljenikov ter spregovoriti kako priložnostno besedo.

Te navade se poslužujemo tudi letos.

Ne bomo razkladali na dolgo in široko programa naprednjakov, ne bomo obljubljali kdovek j, kakor delajo kričarji listi, ne bomo vzdihovali, da se Slovincem slabo godi pa da naj pomaga ljubi Bog v novem letu, ne, nič tega, marveč na nekaj moramo opozoriti z nova goriške Slovence.

V naših hudih domačih političnih bojih se še dandanašnji, kljub temu, da poteče kmalu 7 let, odkar je počil razkol, tuintam še kar ne more ločiti oseb in načel. Še vedno se dobijo ljudje, ki trdijo, da se bije na Goriškem le osebnostni boj, da na obeh straneh je nekaj nemirnežev, in če bi se te odstranilo, pa bi zavladala zopet zlata sloga po goriški deželi. Ali tisti, ki vodijo osebnostni boj, ki ne poznajo drugega boja od takega, ker so vsa njihova »načela« skrita le v farovski nadvladi, so klerikalci. Tako milo znajo zavajati, da jim marsikatera rahločutna dušica verjame, kako da so spravljivi, kako da želijo miru in sloge ter da se le radi ljubega miru dotaknejo tega ali onega — v resnici pa bijejo osebnostni boj le radi tega, ker bi z osebo radi ubili tudi napredna načela. Načela seveda ne letajo po zraku, marveč osebe sjo nositeljice načel. Tako pač je bilo vedno, je in bo.

»Soča« zastopa dandanašnji mutatis mutandis načela jednaka onim za časa Lavriča. Če pogledamo v stare letnike,

naletimo na članke in notice, katere bi lahko po potrebnih malih spremembah kar ponatisnili, in tikale bi v sedanji čas kakor te, katere pišemo sproti po listovih številkah. Takrat so bili pač drugi možje v krogu lista, boj pa je bil prav enak sedanjemu. In tako bo tudi po desetletjih, ko ne bo več sedanjih voditeljev, kajti ni misliti na to, da bi se še tako kmalu pregnalo nevarnega sovražnika izpod domače strehe, da bi nastalo tako razmerje, da bi ponehal domači boj ter bi se borili skupno le proti drugorodnemu sovražniku in proti nam vedno nasprotujoči vladi.

Vse jav. anje o osebnostnih bojih kaže le prefriganost ljudij, ki radi v motnem ribarju, ali pa veliko nevednost in brezbržnost. Zlasti je tisto mahanje na levo in desno že naravnost neprebavljivo. Mi povdarjamo, da se borimo za načela. V naših polemikah se pač to jasno vidi. V kolikor se moramo tuintam dotakniti oseb, na tem so krivi klerikalci, ki postavljajo v ospredje vedno le osebe, ki sploh ne znajo napisati ničesar, da ne bi pri tem udarili s polenom po tem ali onem — potem pa v eni sapi očitajo drugim osebnostni boj. Rečem ti, da mi ne porečeš.

Krivo si tolmačijo politične boje oni, ki vidijo le osebe, ki govorijo o »komandiranju«, ter zvrčajo izmišljene krivde na ledja tega ali onega, prav in trezno pa gledajo te boje vsi tisti, ki so si svesti načel, za katera se borijo napredni življi na Goriškem, ki imajo pred očmi načela, katera morajo prej ali slej prodreti, ki stojijo trdno pod bojno zastavo za omiko, svobodo in napredek. V naši stranki ima vsak svobodno besedo, in predali našega lista so odprti za vsak resen boj za boljše čase goriških Slovencev.

Borimo se za načela, dotikati pa se moramo tudi oseb, ker se pač zagnajo v nas, ker kričijo nad nami ter

so te osebe in osebe vse polne le osebnostnega, največ prav grdega boja. Boj s klerikalci je pač tak, kakoršen mora biti, kakoršnega so ustvarili oni sami od razkola naprej. Stvarnost puščaj v stran, osebe pehajo v ospredje.

Boj traja dalje. Za vse one, ki se hočejo boriti za našo enakopravnost, za naše svete pravice, za povzdigo kmetškega stanu, obrtnega, trgovskega, za vseobči blagor goriških Slovencev, je prostor le v vrstah napredne stranke. Zlasti mladina naj ima zavetje le pod napredno zastavo. Za načela se borimo in se bomo borili, ta načela morajo biti goriški Slovenec! Zato pa naprej po znanem zlatem Lavričevem geslu:

Vse za omiko, svobodo in napredek!

Iz Plantanovega govora.

(Konec.)

Sprememba pri kranjski vladi.

Način, kako se je rešilo vprašanje o zasedenju deželne vlade v Ljubljani, nas popolnoma uverja, da je ekselencia gospod ministerski predsednik napram nam postopal neodkritosrdno ter nam dal čutiti vse svoje nasprotstvo. — Gosp. ministerski predsednik nam je — stvar je nezasišana — za hrbotom strank večine v deželi kar čez noč na vrat na nos poslal v deželo moža, ki je moral prevzeti deželno predsedništvo. — Poslal pa nam je zraven tega moža tudi podpredsednika, dvornega svetnika, ki je pri deželni vladi namestnik deželnega predsednika. Dobili smo v osebi bivšega podpredsednika iz Trsta. Teod. Schwarza, novega deželnega predsednika in v osebi grofa Choriškega namestnika, ki je nameščen kot dvorni svetnik. — Deželni predsednik Schwarz je Nemec, ki zna sicer slovenščino za silo govoriti. Ima pa dobro lastnost: črn je do kosti, klerikalno je po barvan. To je bil velik, najbrž glavni nagib, ki je lebdel ekselenci pred očmi. Vprašal bi

le: Kdo vlada danes na Kranjskem, ker je deželni predsednik šele tri mesece pri nas in je grof Choriški deloval dosedaj v vseh mogočih službah, le v politični službi ne. Potemtakem imamo vodstvo deželne vlade, ki ne razume političnih razmer v deželi. Biti morajo torej še skrite moči, ki tajno vodijo posle, drugače si ne moremo misliti, kako se vleče dalje vladni voz na Kranjskem. Noben obeh gospodov ni poučen o naših razmerah, in pri nas so se razmere od tedaj, ko je grof Choriški služil na Kranjskem za praktikanta, tako zamotale, da more le odločen mož, ki razmere natanko pozna, vzeti zanesljivo v roke politične razmere in vladati, sicer ne vladajo, temuč se vladajo in vzroka imamo dovolj za domnevanje, da se zadnje godi pri nas; zakaj množe se dejstva, da pride na Kranjskem državna oblast pod zakrivljeno palico fanatičnega škofa in zgledov imamo za to, da je škofova palica že zmagala nad državno oblastjo. Vlada pa si je prej premislila, češ, da vendar ne gre, popolnoma brez vzroka in samo eni politični stranki na ljubo odstraniti vrlega deželnega predsednika iz Ljubljane, le zategadelj, ker se ni dopadel morda dr. Šustersiču. Hipoma je sveti duh gospoda Gautscha razsvetlil in čez noč je moral mož kot sekcijski načelnik izginiti v ministerstvo notranjih zadev. Na to je obširno pojasnil našim čitalcem zvečer afero z župnikom Bercetom v Sori, kat. ljubljanski škof pr. v družbi z vlado.

Šustersič je pri omembi župnika Berceta klical, da je lump. Ta človek sploh rad zmerja druge z lumpi, čitalci pa že vedo, kako jim je soditi ta njemu tako priljubljeni klic. Pa jo je tudi skupil ter bil zavrnjen pošteno. Poslanec Plantan je govoril potem o tolovajstvu v Knežaku, Prešernovi slavnosti, o šolstvu, zlasti na Kranjskem, ter med drugim tudi

o Ricmanjih.

Povedal je, kako je hodil okoli nuncijskega ministerstva itd. ter kaj je izvedel. Papež v Rimu mu je odgovoril po svojem kaplanu Bressanu: »Njega Svetost obžaluje, da ne more ustreči želji po spremembi obreda, in

— 85 —

Grof Monte Cristo.

Napisal Alexandre Dumas.

(Dalje.)

»Da, fizične moči, kajti čisto nič ne more rabiti svojih udov in ne more govoriti, a kakor vidite, pri vsem tem misli, h. e in dela. Pred petimi minutami sem ga zapustil, in ta hip rekuje dvema notarjema svojo oporoko.«

»A potem mora vendar govoriti?«

»Storil je še več: jasno je pokazal, kaj hoče.«

»In kako?«

»S pomočjo svojega pogleda. Njegove oči so ostale žive in prizadevajo smrt, kakor vidite.«

»Priatelj,« pravi gospa Villefort, ki med tem vstopi, »morda smatrate situacijo za slabšo, nego je v resnici.«

»Milostiva...« pravi grof in se pokloni.

Gospa Villefort mu vrne pozdrav s svojim najljubeznivejšim smehljajem.

»Kaj mi je povedal pravkar vaš gospod soprog!« se obrne Monte Cristo h gospej Villefort. »Kakšna nezapopadljiva nesča!...«

»Nezapopadljiva, to je prava beseda,« ga prekine kraljev prokurator in zmaje z rameni. »Starčeva kaprica?«

»In ali ga ni na noben način možno pregovoriti, da bi opustil ta sklep?«

»O da,« pravi gospa Villefort; »odvisno je celo od mojega moža, da se ta oporoka, napravljena v Valentinino škodo, izpremeni baš nasprotno v njeno korist.«

Ko grof vidi, da pričujata govoriti gospod in gospa Vil-

lefort v nejasnih frazah, napravi kolikor mogoče raztresen obraz ter opazuje z največjo pozornostjo in odobravanjem Edvarda, ki vliiva črnilo v pitčjo skledico.

»Moja ljuba,« odvrne Villefort svoji ženi, znano vam je, da mi ni na tem, da bi igrali v svoji hiši ulogo patriarha in da mi nikdar ni prišlo na um, da bi menil, da je usoda vsega odvisna od tega, kako zmagaj jaz z glavo. Vendar pa mi je na tem in zdi se mi važno, da se moji sklepi v moji rodbini spoštujejo in da mi neumnost starčeva in trmoglavost otrokova ne prekrizata načrta, ki je že dolga leta gorel v mojem duhu. Kakor veste, je bil baron d'Epinau moj prijatelj, in zveza z njegovim sinom je tako primerna, kakor si je le mogoče misliti.«

»Vi menite,« pravi gospa Villefort, »da se Valentina z njim ne strinja?... Resnično... vedno je nasprotovala tej možitvi, in ne čudila bi se, če bi bilo vse. kar sva zdaj videla ni slišala, med njima dogovorjeno.«

»Milostiva,« pravi Villefort, »premoženju, znašajočemu devetsto tisoč frankov, se človek ne odreče tako lahko.«

»Vsekakor se je že odrekla svetu,« odvrne gospa Villefort; »saj je vendar hotela iti že pred jednim letom v samostan.«

»Mogoče je,« odvrne Villefort, »toda jaz pravim, madame, da se ta možitve izvrši!«

»Proti volji vašega očeta?« pravi gospa Villefort, ubravši drugo struno. »To je vendar precej težko!«

Monte-Cristo, ki se je delal, kakor da ne pazi na ta pogovor, ne presliši niti namanjše besedice.

»Milostiva,« odvrne Villefort; »lahko rečem, da sem edno spoštoval svojega očeta, ker se je pridružil pri meni naravnemu otročjemu čutu spoštovanje pred moralčno premočjo in ker je oče dvakrat svet kot oni, od katerega imamo svoje živ-

ljenje in ki je naš gospod; toda od danes naprej več ne morem priznavati duševnih zmoglostij starca, ki samo vsled spomina, da je sovražil nekoč očeta, preganja njegovega sina na ta način še v svoji popolni telesni onemoglosti; bilo bi torej smešno, če bi pustil, da bi določeval on o mojih načrtih. Vedno bom imel tudi v bodoče pred gospodom Noirtierjem največje spoštovanje; ne da bi se pritoževal, bodem prenašal to denarno izgubo, katero mi je povzročil; toda moja volja ostane neomahljiva, in svet naj odloči, na čigavi strani je zdrava pamet. Zato omožim svojo hčerko z gospodom Francom d'Epinau, ker je ta zveza po mojem prepričanju koristna in častna in končno ker nepriklono hočem omožiti svojo hčerko s tistim, s komor se zljubi meni.«

»Ej, kako?« pravi grof, ki ga je kraljev prokurator ves čas pozival s svojimi pogledi, naj mu pritrdi, da ima prav. »Kako! Pravite, da odreka gospod Noirtier gospici Valentinini dedščino, ker se omoži z gospodom Francom d'Epinau?«

»Ej, moj Bog, da, gospod grof, to je vzrok,« pravi Villefort in zmaje z rameni.

»Vsaj vidni vzrok,« pristavi gospa Villefort.

»Resnični vzrok, gospa. Verujte mi, jaz poznam svojega očeta.«

»Kdo more to dokazati?« odvrne mlada žena. »Zakaj, vas vprašam, naj bi bil gospod d'Epinau gospodu Noirtierju manj ljub kakor kak drug?«

»Res,« pravi grof, »jaz gospoda Franca d'Epinau poznam; to je sin generala Quesnela, ali ni res? Sin onega, ki ga je kralj Karol X. imenoval baronom d'Epinau?«

»Tako je,« odvrne Villefort.

»To je vendar, kakor se mi zdi, zelo ljubezniv mladenič.«

(Dalje pride.)

sicer zato, ker je v analih cerkvene zgodovine nezapisano, da bi cela občina sprejela obred. — To naj bo stvaren vzrok! Opozoril sem papeža na določbe našega državnega osnovnega zakona in dejal, da on ne more tega zabraniti, kar je zaimenjeno pri nas po državnem osnovnem zakonu, toda kljub temu je rekel: Ne morem dovoliti tega in izjavljam v svoje obžalovanje, da so ti ljudje, ki imajo le intencijo prestopiti k razkolu, že danes razkolniki, ker nočejo biti pokorni svojemu škofu Naglu, molim k Bogu, da bi jih razsvetlil, da bi se znova podali pod gospodstvo škofa Nagla. — Prebivalci Ricianj-Loga naj bi se torej vrnili pod komando onega škofa, ki jim je pripravljala leta in leta največje muke! Občina je lansko leto in tudi letos pismeno izjavila, da tega absolutno nič več ne stori, da se ne vrne več pod onega škofa, ki jo je mučil toliko časa. In reči moram, občudovanja vredno je, da so ti ljudje ostali tako trdni po vsem tem trpinčenju in mučenju, še bolj pa je občudovati, da trpi vlada take nezapisane razmere v kraju, ki je takorekoč predmestje Trsta! — Prosim, pomislite vendar materialno škodo, če že prezrete kvar v religioznem in kulturnem oziru. Kaj je z dednimi pravicami teh nedolžnih otrok? Okoli 80 jih je rojenih; kje imajo svojo dedno pravico? Saj so nezakonski in brez dednih pravic. Kdo jim povrne to škodo?

Kaj poreče država k temu, da se pred njenimi očmi pospešuje konkubinatus, ter so ljudje prisiljeni v nepostavni obliki živeti med seboj v konkubinatu? — In kaj poreče na to, da kljub temu, da so ljudje kristjani, ne morejo imeti tega, kar dovoli cerkev vsakomur, namreč cerkvenega pogreba, ampak jih pokopava preprost mož, navaden župan, ki je poleg tega prišel že enkrat na zatožno klop zaradi motenja vere, zaradi prisvajanja religioznega značaja in ki je bil šele pred kasacij-skim dvorom oproščen. Dejali so namreč, da je s svojim vmešavanjem v take zadeve zakrivil hudodelstvo. — To traja že tri leta toda vlada nima oči, nima srca in ne stor, ničesar, da bi nastopile vendar enkrat razmere vredne ljudi, pač pa pošilja neprestano žandarmerijo v Ricianje, s čimer le ljudi provocira; bati se je, da se do dobrih ljudem res kdaj utrga nit potrepljivosti in da pride do tega, da bo tekla nedolžna kri vsled njihove brezbrzičnosti. (Klic: Saj to hočejo!) — Da, zdi se skoraj tako, da hočejo ljudi do skrajnosti dražiti, da se jih potem postrelja. — Letos je prišel škof v vas, ko je bil na poti z nekega birmovalnega potovanja. Ali veste, kaj se je zgodilo? Ljudje — bile so le ženske in otroci doma — so ga ometali z jabolkami in jajci in ko jih je hotel blagosloviti, so mu rekli: Ne potrebujemo tvojega blagoslova, zapusti nas s svojim blagoslovom, vedno si nas le preklinjal in nas dolgo vlekel za nos in nam prizadjal toliko zlega, ne rabimo ne tebe, ne tvojega blagoslova. (Čujte, čujte!) In na to naj bi ti ljudje škofu še roko poljubljali, še nadalje se upogibali pod njegovo krivo palico? Tega ne bodo nikdar storili! Povedal sem to tudi g. referentu Hussareku v ministrstvu in mu pripomnil, da sem bil tam po naročilu naučnega ministra, da bi mu dobil informacij. To je bilo letos v juliju. Ko sem mu to izjavil, je dejal: „Pustite to v miru, ljudje se bodo ukrotili in se vrnili pod škofa Nagla.“ Prebral sem mu pismo občine, ki me je v njem pooblastila, naj cerkvenim in državnim oblastvom kar najbolj točilo in jasno izjavim, da prej postanejo Turki, nego pa da se povrnejo pod gospodstvo škofa Nagla. Tu mi je odgovoril referent v ministrstvu: „Ti ljudje se bodo že ukrotili!“ Da, s tem jih hočejo ukrotiti, da jih puste dolgo vrsto let viseti v zraku in jim odtegujejo verska tolažila, toda tega ne bodo doživeli, da se bodo dali ti nedolžni ljudje postreljati, toda pod škofa Nagla se ne povrnejo nikdar več. — Želimo, da bi škof Nagl, ki je zdaj na skoku, da postane goriški nadškof, postal najmanj to ali pa kardinal, pošljite ga magari v deveto deželo, le iz Trsta naj izgine, kjer je nesreča za vse prebivalstvo. S tem sem končal. (Živahno odobravanje in burno ploskanje.)

Klerikalno gospodarstvo.

Prav pogostoma se morajo baviti napredni časopisi s klerikalnim gospodarstvom ter kazati zaslepljenemu ljudstvu, kako lahko misljuje se igrati klerikalni sleparji z ljudskim imetjem, kako spravljajo ljudi v nesrečo, itd. „Slov. Narod“ je te dni obširno opisal gospodarsko delo stranke ljudskih sleparjev

glede „Gospodarskega društva“ v Trnovem pri Ilirski Bistrici.

„Gospodarsko društvo“ v Trnovem je že več let bankerotno, ali s sleparskimi sredstvi se to prikriva in društvo vegetira le na umeten način in protipostavno in v nevarnosti so ogromne vsote ljudskega premoženja. „Gospodarsko društvo“ v Trnovem je že dolgo hiral. Gospodarilo se je slabo, kakor povsod, kjer imajo duhovniki svoje dolge prste vmes in ko je vse šlo rakovo pot, se je začelo z dolgovi. — Samo pri posojilnici v Trnovem ima „Gospodarsko društvo“ okroglo 150.000 K dolga in za ta ogromni dolg nima posojilnica prav nobene varnosti in prav nobenega pokritja. Posojilnica je ta denar posodila „Gospodarskemu društvu“ kar na ime, ne meneč se za to, da društvo tega denarja tudi pri najboljši volji ne more povrniti. In danes so razmere take, da „Gospodarsko društvo“ tega denarja čisto gotovo ne vrne in da je ta denar za posojilnico izgubljen. — Kaj to pomeni, si je lahko misliti. Če izgubi mala posojilnica na deželi tako vsoto, je sama uničena in uničenih je tudi mnogo vlagateljev in članov.

Ali to ni edini dolg, ki ga ima „Gospodarsko društvo“ v Trnovem. Zadolžilo se je to društvo tudi pri „Gospodarski zvezi“ v Ljubljani za velikansko vsoto, katere „Gospodarsko društvo“ seveda ni moglo plačati. Vsled tega dolga sta postali „Gospodarska zveza“ v Ljubljani in „Gospodarsko društvo“ v Trnovem pasivni, obe ti zadrugi bi bili morali po postavi napovedati bankerot ter iti v konkurz, a brezvestni klerikalni spekulanti se so temu oginili na ta način, da so uprizorili velikansko sleparstvo. — Ko se je pri „Gospodarskem društvu“ v Trnovem delala bilanca, se je izkazalo, da v zvezi vsemu precejevanju v zalogi nahajajočega se blaga znaša primankljaj 90.000 kron, da je zadruga torej pasivna za velikansko svoto. To pa se je prikrilo celo odbornikom „Gospodarskega društva“, ki s svojim imetjem jamčijo za društvo in prikrilo se je to tudi članom.

„Gospodarska zveza“ v Ljubljani je skrivaj dala zavarovati trnovskega dekana Kržišnika in trnovskega kaplana Oraniča za 90.000 kron, seveda za slučaj smrti. To polico, ki reprezentuje dejanske vrednosti le toliko, kolikor je nanjo vplačano — to polico so postavili v bilanco med aktiva, za pokritje in sicer za polno svoto 90.000 kron. S tem, takrat par kronic vrednim papirjem, so pokrili primankljaj 90.000 K in preprečili konkurz.

Ko je bilo izvršeno to, so si klerikalci zadovoljno meli roke — toda čez nekaj časa, dokler ni prišlo povabilo, da naj se plačajo premije zavarovalne police. Tedaj pa je nastal dirindaj. Dekan Kržišnik in kaplan Oranič sta se pač dala zavarovati, toda zavarovalne premije nista hotela plačati. Na noben način je nista hotela plačati. Pomagala sta sicer pošteno, da je prišlo „Gospodarsko društvo“ na rob propada ali plačati nista hotela niti vinarja. Tudi sta rekla, da bi bilo najbolje, če bi plačevala premijo „Ljudska posojilnica“, tega pa zopet dr. Šusteršič ni hotel, češ, da jih je že dovolj pri tem koritu. Med tem je „Gospodarska zveza“ v Ljubljani prišla v velike skrbi, kaj da bo z njeno terjatvijo pri „Gospodarskem društvu“ v Trnovem. Klerikalni voditelji so se zbrali in so sklenili, da naj imajo vso škodo trnovski kmetje, da se le za „Gospodarsko zvezo“ reši, kar se sploh rešiti da. Izvršili so ta sklep na ta način, da je „Gospodarska zveza“ v Ljubljani odpisala svojo itak izgubljeno terjatev do „Gospodarskega društva“ v Trnovem, zato je pa vzela „Gospodarskemu društvu“ v Trnovem zavarovalno polico. Zdaj ima „Gospodarsko društvo“ v Trnovem pač še večji ogromen primanjkljaj, polico pa ima „Gospodarska zveza“. — Dokler se je šlo za to, da bi se trnovske kmete obvarovalo groznih posledic konkurza, ni hotel nihče plačati premije, čim pa je prešla zavarovalna polica v last „Gospodarske zveze“, so klerikalni voditelji hitro iztaknili plačnika.

„Gospodarska zveza“ sama ne more plačevati zavarovalnih premij, ker nima denarja in ker je sama v takih razmerah, da se njeni voditelji vedno ustrašijo, če vidijo kakega policaja in zato so zvalili plačevanje zavarovalnih premij in obresti na „Zadržno zvezo“. „Zadržna zveza“ plačuje na zavarovalni premiji in na obrestih kakih 10.000 kron na leto. To je popolnoma protizakonito. „Zadržna zveza“ je zadruga in sme denar porabljati samo za tiste namene, ki so določeni v zakonu in v njenih pravilih. S tem, da „Zadržna zveza“ plačuje zavarovalno premijo in

obresti, dela protipostavno, kar je toliko grje, ker je „Zadržna zveza“ avtorizirana oblast, ki ima nadzorovati druge zadruge, revidirati njih poslovanje in skrbeti, da je pošteno, pravilno in zakonito!

To so pač gorostasne razmere, ki kažejo vso gujilobo „katoliškega“ gospodarstva. In te razmere glasno kličejo: Kmet, varuj se črnih sleparjev!

DOPISI.

Iz Tolmina. — Kdo ne posluša rad lepega petja! Petje bodri, krepi, očvrstuje in oživlja družbo in narod. Uvažujmo važnost lepega petja, smo ustanovili v Tolminu pevski klub, v katerem se prav pridno goji v dolgih, zimskih večerih slovansko pesem.

V ta pevski klub je hotel pristopiti te dneve šolski nadzornik Lasič. Klub ga pa ni mogel recte maral sprejeti, ker je izstopil iz vseh slovenskih društev, ker je eden glavnih stebrov nemške kazine v Tolminu, in tudi zato ne, ker so v klubu vrle, poštene g.č učiteljice.

Nemški kazino v Tolminu! Vi, g. urednik, me čudno gledate! Da, da, tako je. Sadovi nove železnice! Pa dokler so bili železničarji in imeli svoj nemški kazino v Tolminu, se je potrpelo. Da pa nemški kazino vzdržuje trdovratno glavar Prinzig in par drugih v Tolminu ter da uporablja kot priganjača šol. nadzornika Lasiča, o tem bomo še govorili, in pa kakó govorili!

Domače in razne novice.

Silvestrovo Slovencev v Gorici. — Živahno, veselo življenje je vladalo v nedeljo ponoči v krasnih prostorih „Trgovskega doma“. — Dve društvi, „Narodna prosveta“ in „Pevsko in glasbeno“, sta priredili v bratski složnosti goriškim Slovincem prav prijetno slovo staremu in pozdrav novemu letu. Obširna gledališka dvorana je bila napolnjena do zadnjega sedeža, celó galerija je morala priskočiti na pomoč ter sprejeti veliko gostov, ki bi drugače odšli. Pripomniti moramo, da so bile v dvorani postajljene mize ter je bila ondi restavracija. Tega mnogi niso vedeli in niso prišli, ker so menili, da bo treba ondi sedeti ves večer kakor pri kaki običajni predstavi. — Iz tega se vidi, koliko nas je dandanes v Gorici! In pa kakó lepo občinstvo! — Še ob pričetku razkola 1. 1899. je bila na Silvestrovo za vse Slovence ena sama prilika v „Čitalnici“, da v prijetni družbi pričakajo novo leto, — in niti čitalnična dvorana ni bila polna. Letos pa je bila ondi zabava in v „Trgovskem domu“ tudi. Torej velik, impozanten napredek! V letargiji one stare, gnile „sloge“ bi bili gotovo daleč zaostali v vsakem pogledu. V tekmovalstvu je napredek!

Obe družbi sta preskrbeli prav obširen in izbran vspev, kateri je popolnil še vojaški orkester. Pevska zbor sta oskrbela celo vrsto možkih in mešanih zborov, čveterosplov in duetov v oduševljeno zadovoljnost občinstva. Gerbičev duet „Spomladni klic“ sta izborna peli g.č. Jeretičeva in Posegova, duet istega skladatelja „Cvetice“ pa g.č. Savica Godina in gospa Jakšetova. Gromovito ploskanje je dokazovalo, da so vse dosegle najlepši vspeh.

Igralci „Narodne prosvete“ so igrali veseligro „Blaznica v prvem nadstropju“ ter s tem izborna izpopolnili vspev tega večera. Igrali so dobro.

Polnočni pozdrav je govoril g. dr. J. Levpušček.

Popolnoči je sledil živahen ples, ki je trajal skoro do 4. zjutraj.

Kdor je bil ta večer v „Trgovskem domu“, je odnesel s seboj domov le prijetne spomine in gotovo najboljšo nadev napredek goriških Slovencev tudi v l. 1906.

„Kažipot“ po Ljubljani in kranjskih mestih je priložen današnji „Soči“ kot brezplačna priloga. — Drugače stane — 2 K.

Čitatelji naj si le ogledajo to lepo knjigo in uverijo se, kako ogromen trud in stroške imamo z njo. Praktičnost in korist za vse Slovence pa se bo kazala čedalje bolj. Uverjeni so, da smo mi ustvarili kranjskim rojakom knjigo, kakoršno bi morali že dolgo imeti.

V tiskarnah bo vse dražje. — Kakor čitateljem znano, je grozil v celi Avstriji štrajk tiskarskih pomočnikov. Ljubljanski listi so že kar izostali. — Ali doseglo se je novo sporazumjenje med gospodarji in delavci, po ka-

terem bodo plače izdatno boljše, tako, da se tisk podraži za 15 do 20%. Vsled tega bodo tudi vsi tiskarski izdelki za 15—20% dražji. Toliko na znanje občinstvu, da bo pripravljeno na višje račune.

Naročnine „Soče“ in „Primorca“ letos nismo povišali. Poskusiti hočemo, ali bo mogoče izhajati brez poviška. — Ker naročniki „Soče“ dobivajo v brezplačni prilogi tudi oba „Kažipota“, ki nas bosta zanaprej precej stala, nam je novo breme v nemalo težavo. Škrušali bomo, da ga zmagamo.

Premeščen je v Gorico iz Gradišča ob Soči okrajni komisar Josip Gasser.

Proračun c. kr. okrajnega šolskega sveta za goriško okolico za leto 1906. znaša 250.566 K stroškov, ki se pokrijejo z 71% doklado na neposredne davke.

Kot draginjsko doklado se dovoli znesek 2500 K, ki se ima razdeliti med najpotrebnejše učiteljstvo.

Umrli je v Trstu g. Fran Kenda, ravnatelj pomožnih uradov pri namestništvu. Zadel ga je kap na Velikem trgu, ko je odhajal iz urada. Prenesli so ga v bolnišnico, kjer je umrl. Pokojni Kenda je doma iz Idrije.

Podružnica družbe sv. Cirila in Metoda v Ribnici je poslala kot odkupnino od novoletnih voščil znesek 23 kron. Vse to po inicijativi izvrstno delujoče prvomestnice gospe svetnik-Višnikarjeve. Ta podružnica je vzor vsem našim spečim podružnicam. Poslala je namreč tekoma 1905. l. nad 800 kron naši družbi. — Blagajništvo družbe sv. Cirila in Metoda.

Polje za delovanje „Lega“. — „Piccolo“ je nabral v luskem letu za zloglasno „Lega Nazionale“ svoto K 28.194.85. To je pač res velika svota. Ali namestu da bi uporabili Lahi ta denar proti Slovincem in Hrvatoma, naj ga izrabijo rajši za pouk svojih „sobra“ v Italiji. Strašno žalostni so kulturni odnosi v Italiji! Naučni minister laškega kraljestva je bil zankaval preiskati, koliko analfabetov je v Italiji. Pokazalo se je, da v 69 pokrajinah blažene Italije 60% ljudi ne zna ne čitati ne pisati. Največ analfabetov je okoli Palermo (62½%), v Sardiniji (72%), v Kalabriji (78%). Torej „Lega“, romaj v Italijo! Po 69 pokrajinah je zate dosti opravila.

Užigalice družbe sv. Cirila in Metoda. — Družba sv. Cirila in Metoda je po gg. bratih Perdanah prejela zadnje decembrove dneve 2000 K kakor prispevek od prodanih užigalic za drugo polletje 1905. Netite, Slovenci, ogenj iz teh užigalic — naši družbi je to naroden ogenj. — Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda.

Vseslovenski leg. listek kot društveno izkaznico so uvedla sledeča društva: sl. akad. društvo „Zarja“ v Gradcu — 20 kom., sl. izobraževalno podporno in zabavno društvo „Zvezda“ na Dunaju — 50 kom., sl. akad. društvo „Danica“ na Dunaju 50 kom., sl. slov. delavsko podporno društvo v Celju — 100 kom.; kot vstopnice k veselici pa je naročilo sl. „šmarsko bralno društvo“ 60 kom. — Ob enem se obračamo na vse tovariše akademike in dijakke, da pridno agitirajo za družbo sv. Cirila in Metoda tako važni legitimacijski list.

Odešek za vseslovenski legitimacijski listek opozarja sedaj, ko so občni zbori na dnevnem redu, vsa slavna društva, da vvedejo „društveno izkaznico“, ki se prodaja v korist družbe sv. Cirila in Metoda.

Vseslov. leg. list je rodila neobhodna potreba. Njega razširjenost in mnoga priznanja kažejo, kako je društvom ustrezno z njim. Zanimanje zanj raste od dne do dne in to ne le pri nas, ampak tudi pri bratskih nam Hrvatih. En komad leg. lista kot društvene izkaznice velja 20 h, kot vstopnice pri veselicih 10 h. Na zahtevo razpošiljamo tudi leg. list s plačilno lestvico. — Naročila in informacije naj se pošiljajo na naslov: Odešek za vseslovenski leg. listek. — Dunaj VIII./1. Geserstrasse 7. II. 17.

Spomenik Favettiju. — V zadnji seji mestnega sveta goriškega so sklenili vložiti utok proti prepovedi namestništva, po kateri se ne sme postaviti spominske plošče v mestni hiši v spomin irredentovca Favettija.

Pevsko in bralno društvo „Naš prapor“ v Permi bode imelo svoj redni občni zbor dne 6. prosinca ob 4. uri popoldne v prostorih g. Vincija Komavli. — Dnevni red: 1. Nagovor predsednika. 2. Poročilo tajnika. 3. Poročilo blagajnika. 4. Volitev novega odbora. 5. Raznoterosti.

Rokodelsko podporno društvo v Lokavcu pri Ajdovščini priredi dne 6. t. m. svoj redni letni občni zbor. Začetek ob 3. pop. v društveni pisarni.

Stara pesem. — Današnji naš članek o klerikalni slopariji z „osebniimi napadi“ je bil že postavljen, ko nam je došla sinočnja „Gorica“, katera je pravceto zrcalo tiste podlosti, katero smo mi ožigosali v svojem članku. Zdi se, kakor da se je zopet zdrnil Antonio Klobasa, ker se zopet bliža pust, kajti končati ni mogel v eni sami številki, marveč pristavil je še nadopolni svoj „dalje pride“. Torej zopet in zopet bo pela stara pesem razglašanih, zvonov v abc! Ako menijo, da bomo reševali prazno slamo, se pa jako varajo! Radovedni smo le na konec pričete pesmi! Uvod na „Sočinih“ udriharijah je le krinka, za katero naj bi sledila nove osebne žalitve klerikalcem neljubih oseb. —

Povemo naj le eno. — „Gorica“ pisuni, kako da „Soča“ išče naročnikov s tako pa tako pisavo! Odgovor je kratak: „Soča“ jih je že imela, ko jih je „Gorica“ šele začela iskati, in jih ima tudi zdaj toliko, da je za klerikalce nepremagljiva trdnjava. Kako so smešni!

O „skledi kronice“ pripoveduje „Gorica“ v svoji zadnji številki lanskega leta. Pozabila pa je povedati, kdo je iz te skledice, pa nič ne dela, torej ne zasluži niti jedne kronice, ali vendar sedi pri skledi, ki se vedno polni. Teh „kdo“ je več, Berbuč, Lapanja, Bolko in Klančič pa so zlasti prizadeti pri tej „skledici“. Deželna odbornika ne delata nič, ne znata nič — še vedno velja Gregorčičeva trditve, da Berbuč ni za nobeno delo — pa vendar sedita pri skledi kronic. Prejšnji odborniki so delali in zaslužili plačilo, sedanjim le niharijo in prodajajo nevednost. Da jih le ni sram prejemanja denar za brezdelje! Dva sta pri deželnem odboru, dva v hipotečni banki. To so ljudje, ki ne vedo nič, Bolko n. pr. niti ne ve, kaj je pravzaprav hipotečna banka, pa je tam v kuratoriju menda celo podpredsednik, kot kurator se je podpisaval po laško: curatore; ta človek spi pri skledi kronic — „inženir“ Lapanja se pa jezi, ker mu je „Soča“ preprečila tako mastne dohodke iz „sklede kronic“.

Pri skledi kronic sedi tudi don Antonio, saj mu je Pajer preskrbel sedež v poslanski zbornici. Pri skledi sedijo, zato pa so kupljeni, pri skledi so napravili vse moštvo in vsako značajnost.

Betonski most čez Idrijco pri Sv. Luciji. — Ta betonski most, glede katerega je „Gorica“ tako neumno poročala, kakor da bi se bila zgodila kdove kaka katastrofa, je bil par dni pred Božičem popolnoma dovršen. O kaki nesreči ni govora, tudi ne o tem, da bi se bil načrt ponesrečil, ampak sčedilo se je bilo v vodo kakih 8 m še ne utrjenega betona, ker je bila odpustila neka deska. Betonsko delo je bilo izvršeno v 24 urah. Hitro so vse popravili, in po 28 dneh zgradijo na obok popolno cesto. Podstavki bodo 3 ali 4. Most ima v primeru 55 m, na temenu je debelosti 55 cm. Ta most bo največji betonski most v Avstriji.

Nova laška ljudska šola v Gorici. — Kakor že znano, postavi goriški magistrat na izvoznem trgu novo šolo. Načrti so že izdelani, sedaj zaslišijo sosede, potem se začne z gradbo. — Kdaj pa postavijo primerno poslopje za slovensko ljudsko šolo?

Narodna čitačnica v Kanalu vabi na veselico, katero priredi v soboto dne 6. januarja 1906. v salonu hotela „Pri zlatem levu“. Vspored: 1. Viktor Parma: Intermezzo iz opere „Ksenija“, svira godba. 2. Mihael Zega: „Oj ti burja“, mešan zbor s spremljevanjem vojaške godbe. 3. Muhvič: Veliki potpourri: Slovenske in hrvaške narodne pesmi, svira godba. 4. A. Kosi: Oratorij „Letni časi“ dvo in trospjevi ter deklamacije s spremljevanjem vojaške godbe. Po veselici ples. Začetek veselice točno ob 8. uri zvečer.

Družba sv. Mohorja izda za leto 1906. zopet 6 knjig, in sicer: Zgodbe sv. pisma, Potis: Pri severnih Slovanih, Lesniki, knjiga za odraslo mladino, spisal Stritar, Uporniki, zgodovinska povest, koledar in — Cerkveni molitve. ! Torej zopet molitvenik! Brez molitvenikov ne more pustiti družba članov niti jedno leto! Potem seveda se ni čuditi, če odpadajo.

Oznanilo c. kr. finančnega ravateljstva glede vlozbe napovedi za odmero osebnega davka in osebnega davka od viših službenih prejemkov in prihodninskega davka za leto 1906. Po § 202. zakona od 25. oktobra 1906. drž. zak. št. 220. o neposrednih osebnih davkih dolžan je vsak osebnemu dohodninskemu davku podvrženi podati vsako leto napoved o svojih davku podvrženih dohodkih v roku, ki ga do-

loži finančna deželna oblast. Te dolžnosti so glasom § 204. omenjenega zakona praviloma oproščene le osebe, katerih davku zavezani dohodki ne presegajo 2000 kron, toda tudi te le, dokler jih ne pozove dačna oblast ali predsednik priredbene komisije. — V svrhu odmere osebnega dohodninskega davka od viših službenih prejemkov za leto 1906. pozivljajo se vse osebe, ki so v neposrednje državnem mestu Trstu, v pokneženi grofiji goriško-gradišanski tev v mejni grofiji Istrski v smislu § 153. navednega zakona podvržene osebnemu dohodninskemu davku ter obvezane podati napovedi, da predložijo te napovedi do 31. januarja 1906. po obrazcu, uvedenem z naredbo c. kr. finančnega ministerstva od 30. novembra 1905. drž. zak. št. 187., pismeno, ali jih dalo ustmeno na zapisnik na pristojni davčni oblasti I. inštanca, t. j. v Trstu na c. kr. davčni administraciji, na Goriškem in v Istri pa na pristojnih c. kr. okrajnih glavarstvih (odnosno na davkarijah, ako ni tam okrajnega glavarstva), Natančnega določila, kako je postopati pri sestavi napovedi za osebno dohodarino, nahajajo se v I. delu v drž. zak. št. 108. ex 1897. razglašenege izvršitvenega predpisa k IV. poglavju zakona od 25. oktobra 1896., drž. zak. št. 220. in dodatkih. Ponatisek tega dobe lahko brezplačno davčni obvezanci v Trstu na c. kr. davčni administraciji, na Goriškem in v Istri pa na pristojnih c. kr. davčnih glavarstvih odnosno na c. kr. davkarijah, ki niso na sedežu okrajnega glavarstva. V svrhu odmere prihodninskega davka za leto 1906. se pozivljajo torej vse osebe, ki uživajo v Trstu, na Goriškem ali v Istri v smislu § 124. prihodninskemu davku podvržene prejemke, da do 31. januarja 1906. predložijo napovedi o vsej teh prejemkih izvzemši one, pri kojih se prihodninski davek odtegne dolžnikom, po obrazcu žaukazanem z izvršitvenim predpisom k III. poglavju zakona o osebnih davkih, razglašeniim drž. zak. št. 171. ex 1897. Te napovedi se vlagajo oziroma tudi dajo ustmeno na zapisnik na isti davčni oblasti, katera je po pričujočem naznanilu pristojna za sprejemanje napovedi o osebnem dohodninskem davku.

Tatovi. — V dornberški občini so se dogajale v zadnjem času pogostoma tatvine, tatovom pa se kar ni moglo priti na sled. Slednjič so jih vendar iztaknili v neki zapuščen hiši ob poti proti Ribnembergu v gozdu, žandarmerija je prišla dva, eden je ušel. V hiši so dobili najrazličnejše reči: meso, kavo, sladkor itd.

Društvo „Svoboda“ v Renčah priredi v nedeljo veselico, katere vsopred priobčimo prihodnjič. Te veselice se lahko udeležijo tudi Goričani. Dohod z vlakom do Volčjedrage (2.15 iz Gorice); v Volčjedragi bodo čakali vozovi. Povratek tudi z vlakom, odhod iz Volčjedrage ob 6. zvečer.

Bralno in pevsko društvo v Podbrdu bode imelo svoj II. občni zbor 7. januarja 1906., k kateremu se vabijo vsi člani. Na dnevnem redu je tudi volitev novega odbora.

Pevsko in bralno društvo v Doljni Vrtojbi je imelo na Silvestrovo občni zbor. Izvoljeni so: France Podbersič, predsednik, Jožef Maraz, podpredsednik, Vincenc Vuk, tajnik, Andrej Kovic, denarničar, Anton Bogan, Jožef Pirjavec, Ivan Gorkič, Roman Nemic, Janez Arčon, odborniki. — Gospod Jakob Maraz je pristopil k društvu s prispevkom 20 kron kot ustanovnik.

Akad. fer. društvo „Adrija“ naznanja, da se bode vršil občni zbor prihodnji teden. Vspored in kraj se naznani prihodnjič.

„Knajpovca“ je izšla prva številka tretjega tečaja z raznovrstno zanimivo vsebino.

Bralno društvo „Lipa“ v Biljani bo imelo v nedeljo dne 7. januarja t. l. ob 3. popoldne svoj redni občni zbor z običajnim dnevnim redom. K obilni udeležbi vabi odbor.

V Temnici na Krasu snujejo bralno in pevsko društvo.

Izgnanili je bilo iz Gorice tekom minolega leta 315 oseb.

Z hodalom je pretil Lah Cristanziano T. Ant. Rutarju iz Moše v neki gostilni na Kornu. Nevarnega Laha iz kraljestva so aretirali.

Aretirali so so 4 tujce, ki so hodili po Gorici, ker so v neki gostilni v ulici Municipio odšli, ne da bi kaj plačali, zraven tega se pa še ukradli citre z bližnje mize. Redar Čehovin jih je prijel, ko so se hoteli odpeljati z vlakom. Tujci se imenujejo Kros, Vornauer, Kuz in Lesnik, doma so iz Koroške oziroma Štajerske.

Železniški stroj je prijel na Blanči 15 letnega H. Frankoviča, ki je v službi gledal, če je v kotlu še dosti vode. Stroj, ki vozi material, je prijel Frankoviča ter mu zvil levo

nogo in ga tudi drugače poškodoval po telesu. Prenesli so Frankoviča v njegovo stanovanje.

Bralno in pevsko društvo v Dobravljah vabi k veselici, ki bo dne 6. januarja 1906. ob 3 $\frac{1}{2}$ uri pop. Dnevni red: 1. Koračnica; proizvajata društveni tamburaški zbor. 2. Pozdravni nagovor. 3. Kuplet „Žena“; poje g. Janko Rustija s spremljevanjem dveh bračev in kitare. 4. Življenje ni praznik; deklamira gospica Lav. Hrobatova. 5. Slavjanka; poje gospica Fran. Krševanova s spremljevanjem dveh violin in kitare. 6. Dve let' in pol; poje društven mešan zbor. 7. Greh ni poljub; poje g. J. Rustija s spremljevanjem dveh bračev in kitare. 8. Napitnica; poje društven mešan zbor. 9. Trije tički; šaloigra od g. J. Štoka. 10. Ne bom se možila; proizvajata društven tamburaški zbor. K obilni udeležbi uljudno vabi odbor.

Izpred sodnije. — Kakor smo poročali, so bili aretirali družino Murovec v Ozeljanu radi storjenih tatvin. Pred sodnijo je bil obsojen oče Jožef na 10 mesecev v ječo s postom vsak mesec, mati Lucija na 8 dni, sinova Anton in Andrej prvi na 8 mesecev ječe, drugi na 6.

Umrlo je lani v Gorici 920 oseb, uštetih tujci in vojaki.

Radi priprave za odmero osebnega dohodninskega davka je izdalo finančno ravateljstvo v Trstu oznanilo, v katerem pravi, da v smislu § 201. zakona od 25. oktobra 1896. d. z. št. 220. mora vsak, kedor je v kraljevinah in deželah, zastopanih v državnem zboru, dolžan izplačevati za eno osebo prejemkov na plačilu ali prokojnini, označenih v § 167. na leto več kakor 1200 kron, predati vsako leto davčnemu oblastvu naznanilo o osebah, ki imajo pravico do teh prejemkov, navesti njih ime, stanovnišče in posel, potem višino, in vrsto v prejšnjem letu izplačanih prejemkov.

Uzorcji za naznanila se dobe brezplačno pri pristojnih davčnih oblastih I. stopnje, (torej za Trst in okolico pri c. kr. davčni administraciji, v Gorici, Gradišču in v Istri pa pri pristojnih okrajnih glavarstvih).

V Trstu je umrl notar A. Costantini, ki je bival pred časom v Gorici.

Razgled po svetu.

Odlikovana ministra. — Ministerskemu predsedniku baronu Gautschu je podelil cesar veliki križ reda sv. Štefana, ministru notranjih poslov grafu Bylandt-Rheidtu pa veliki križ Leopoldovega reda.

Na Ruskem. — Socijalisti v Varšavi skušajo s poškodovanjem železniške proge prisiliti, da se ustavi promet, ne da bi dosegli znatnih uspehov. Pri Lublinu je bil z dinamitom razdejan železniški most. — Iz Petrograda poročajo: V Rigi so revolucionarji zgrabili tri gospode, ko so stopili iz nekega restavrant, jim zvezali oči ter jih ustrelili. Morilci so ubežali. Take grozovitosti se dogajajo dan na dan; navidezno nima oblastnija nobene moči, ravno tako, kakor v Vindavi, kjer izdajajo oborožene čete na prebivalstvo ukaze, zapirajo prodajalnice in vladne institucije ter prepovedujejo promet tramvaja. — Mesto je popolnoma v rokah ustašev, ali kakor se imenujejo letiškega socijalno-demokratskega odbora. Vojaštvo, katerega je malo, nima moči. Na razdejanem majoratu v okolici mesta so uničene dragocene starine, redko orožje in zbirke.

O krvavih bojih v Moskvi se poroča: 29. pr. m. je bilo nekoliko redkeje slišati streljanje s topovi. Topništvo je na adlo s topovi kakih 20 hiš, iz katerih se je streljalo iz pušk. Ulice, v katerih so napravljene barikade, nudijo žalosten prizor. Koli brzojava in tramvaja ter posekana drevesa leže na tleh, po ulicah se nahaja mnogo razbitih vozov. Aretovani so vsi člani socijalistično-revolucionarnega odbora. Razun teh je bilo aretovanih še deset revolucionarcev. Povodom aretovanja revolucionarnih kohort je bila najdena množina bomb. Truma 300 oboroženih oseb je udrla v stanovanje načelnika varstvene policije ter ga umorila. Okolu 1000 ustašev je napadlo policijsko poslopje, bili so pa ob velikih izgubah odbiti. 200 vozov z živili so ustaši razbili, živila pa odnesli. Prefekt je ukazal, naj se vse one postreli, ki poškodujejo brzojavne ali telefonične proge. Nadalje je prefekt prepovedal vsa javna zborovanja, izvzemši onih mestnega sveta, zemstva in oblastnj. Kar se tiče števila žrtev, je glasom podatkov zveze zdravnikov zabilježenih pri posameznih zdravnikih 105 mrtvih in 650 ranjenih. V mrtvašnici Sulhovskega mestnega

oddelka se nahaja okolu 1000 mrličev, katerih identiteta ni še dokazana.

V letiskih delih baltičskih pokrajin je opaziti nekoliko znakov, da se povrača mir. V Rigi traja dalje štrajk železničarjev. Revolucionarna propaganda se je razširila sedaj proti severnemu delu Livonije, kjer so razdejana posestva ter je bilo izvršeno tudi mnogo umoritev.

Iz Moskve 1.: Četa revolucionarcev, ki so se utrdili v tovarni Prohorov, v kateri se nahaja glavni sedež revolucionarcev, se je udala ter je izročila svoje orožje. Mestni del Presna je zasedel gardni polk Semenov, ne da bi se bilo nadaljevalo streljanje, da se je provzročilo čim manje škode. Škoda provzročena dosedaj v tem mestnem delu znaša več milijonov rubljev. Neprestano dohajajo ojačanja čet. Pretrga železniško zvezo v vzpostavljajo četo.

Kranjsko deželno učiteljsko društvo je zborovalo 28. pr. m. v Ljubljani. Govorilo se je tudi o regulaciji učiteljskih plač. Izrekli so obžalovanje, da se ne morejo strinjati z draginsko doklado, dovoljeno v deželnem zboru le za oženjene učitelje, ter zahtevajo od prvega deželnozbornskega zasedanja ureditev plač jednako XI., X. in IX. plačilnem razredu državnih uradnikov. Govorilo se je tudi o energičnih korakih, o ustavljenju dela, ako se ne ugoti zahtevam učiteljstva.

Učiteljski konvikt. — 28. pr. m. se je vršil v „Nar. domu“ v Ljubljani 11. občni zbor „Društva za zgradbo učiteljskega konvikta“. Iz poročila g. blagajnika Dimnika posnemamo, da je v prvih 9 letih naraslo društveno premoženje na 20.000 K, lani se je pomnožilo za 6000 K, letos pa za 10.000 K. Koncem tekečega leta znaša društveno premoženje 36608 K 20 h. Sklenilo se je, da se priredi efektna loterija. — V odbor so izvoljeni gg. Furlan, preds., Jelenc I., podpredsednik, Križman (iz Dornberga, Goriško) II. podpreds., Režek tajnik, Dimnik blagajnik; odborniki pa: Črnagoj, Gangl in Šijanec (Gornji Grad za Štajersko).

Pri namestništvu v Trstu so v novi palači vsi uradi še brez napisov. Pravijo, da namestništvo sicer ne more kar tako izključiti jezika večine prebivalstva, ali da se boji vendar laških kričarjev. In sedaj ugibajo, kako bi rešili pereče vprašanje o napisih na uradih pri namestništvu. Sama pereča vprašanja pa malo ali nič pametnih rešitev!

Samomor v Trstu. — Skozi okno iz petega nadstropja v ulici Geppa je skočila neka mlada ženska. Pri padcu sicer ni obležala mrtva, ali ko so jo prenesli v bolnišnico, je kmalu na to umrla. Samomorilka je 30 letna Evgenija Venturini. Mož je rekel, da nikakor ne more slutiti, kaj bi jo bilo gnalo v smrt.

Francoski menih. — Benediktinci, ki so odšli iz Francije, so odnesli s seboj 26 milijonov ter živijo sedaj na otoku Wight svoje priyatno življenje. Kartuzijanci so odnesli čez mejo 40 milijonov; šnops kuhajo sedaj na Španskem. Františkani so odnesli 10 milijonov. Jezuitje so ostali v Franciji ter živijo dva po dva v privatnih stanovanjih. Asumpcionistov je tudi ostal velik del v Franciji. Njihov prokurator je v Rimu ter upravlja njihovo premoženje, ki znaša 100 milijonov. Misijonarji brezmadežnega spočetja so zaprli svoje hiše v Franciji, izvzemši Lourdes, kjer živijo pod raznimi psevdonimi.

Francoska država je računala, da nabere iz likvidacije kongregacijskih premoženj eno milijardo, ali likvidacija je dala le 8 milijonov. Poslopja n. pr. pač niso za vsako rabo, in 24 škofov je pretilo z ekskomunikacijo vsakemu kupcu kongregacijskega premoženja.

Tožba za nogo. — Neki zdravnik bolnišnice v Altoni je nedavno neki 90-letni ženi odrezal nogo. Sorodniki starke tožijo sedaj zdravnika, češ, da je operacijo izvršil brez njegove dovoljenja ter zahtevajo od zdravnika, da jim vrne odrezano nogo. Tega zdravnik noče storiti ter se zagovarja, da je po njegovem prepričanju bilo nujno potrebno, nogo odrezati. Da bi si pridobil dovoljenje, za to ni bilo več časa. Jaynost je radovedna, kako razsodi sodnija.

Otroci na švicarskih železnicah. — Da se izognejo prepirom na železnicah glede starosti potujočih otrok, so švicarske družbe uvedle merjenje otrok. — Otroci, ki niso visoki 60 centimetrov, ne plačajo voznine, oni, ki pa ne dosežejo visokosti 1 in pol metra, plačajo samo polovično voznino.

Premija za trindvajsetega sina. — Minister francoske mornarice je nakazal 50 frankov ženi nekega čelavca v arsenalu v Rochefortu, ko je povila pred kratkim svojega trindvajsetega sinčka.

Kdor ljubi kakao in čokolado, temu bodi priporočen:

Kandol-Kakao

ki ima najmanj toliko v sebi, je torej najlažje prebaven, ne povzroča nikoli zaprtosti in je ob najboljšem okusu izredno poceni.

Pripravi samo s mlekom

Ivan Hoff

in s levo vakuirano embalo.

Zavojico 1/4 kg 90 vinarjev

1/2 kg 160

Dobiva se povsod.

5 kron in še več zaslužka na dan.

Družba za domača dela in strojev za pletenje.

Iščejo se osebe oboje spola za pletenje na našem stroju. Lahko in hitro delo skozi celo leto. Ni treba nobenih znanostij. Se ne gleda na oddaljenost in delo prodajamo mi.

Družba za domača dela in strojev za pletenje **Tomaž H. Whittick & Co** — Praga
trg sv. Petra 7. I. 434. — Trst, ul. Campanile 13—434.

Prva konsumna zaloga olja

Henrik Curiel

Tekališče Jos. Verdi 42. GORICA Tekališče Jos. Verdi 42.

Specialiteta oljkinega olja

Jedilno olje

po 32 kr.

Srednje vrste à 32 kr. liter	
fine	36
iz Istre	40
Corfu	48
Bari	56
Molfette	64
Provence	72
Monte	
S. Angelo	80
Luke	96

Sprejemajo se naročila v posodah od 5, 10, 15 litrov, katere se prepusti stranki, dokler jih rabi.

Brezplačno pošiljanje na dom.

Gorica ♦ Gorica

Hôtel

„pri zlatem jelenu“

v trgovskem središču nasproti nadškofijski palači. — Sobe za prenočišča po zmernih cenah. — Velik jedilni salon, poleg stekleni salon s teraso. — V poletnem času prijeten vrt z verando. — Sobe za klube, društva, za sklenjene družbe. — Izborna kuhinja. Domača in plujna vina. Izvirno pilzensko »prazdroj«-pivo.

Anton Milost,
v Solkanu hiš. št. 318.
blizu državnega kolodvora,
naznanja, da je otvoril

— novo gostilno, —

kjer toči domača in istrska bela in črna vina in pivo kakor tudi žganja več vrst.

Dobra kuhinja postreže v vsakem dnevnem času z gorkimi in mrzlimi jedili.

Prenočišča za plujce.

Obširno dvorišče za krogljanje.

Rojakom iz mesta in dožele se za obilen obisk toplo priporoča, zagotavlja solidno postrežbo in zmerne cene.

Trgovsko-obrtna registrovana zadruga

z neomejenim jamstvom v Gorici.
V svojem „Trgovskem Domu.“
TELEFON št. 80.

Hranilna vloga obrestuje po 4 1/2 %, — večje, stalno naložene najmanj na jedno leto, po dogovoru — Sprejema hranilne knjižice drugih zavodov brez izgube obresti. — Rentni davek plačuje zadruga sama.

Posejila daje na poročstvo ali zastavo na 5-letno odplačevanje v tedenskih ali mesečnih obrokih, — proti vknjižbi varšine tudi na 10-letno odplačevanje

Zadrugniki vplačujejo za vsak delež po 1 krono na teden, t. j. 260 kron v petih letih. Po zaključku petletja znaša vrednost deleža 300 kron.

Stanje 31. decembra 1904:

Deleži: a) podpisani	K 1.058.400
b) vplačani	319.684
Dana posejila	1.900.302
Vloge	1.991.340

Lekarna Cristofolletti v Gorici na Travniku.

Trskino (štokfiževo) jetrno olje. Posebno sredstvo proti prsnim boleznim in splošni telesni slabosti. Izvirna steklenica tega olja naravnoromene barve po K 1-40, bele barve K 2. Trskino železnato jetrno olje.

Kaba tega olja je posebno priporočljiva otrokom in dečkom, ki so nerazviti in nežne narave.

Trskino jetrno olje se železnim jedcem. S tem oljem se ozdravijo v kratkem času z gotovostjo vse kostno bolezni, žlezni otki, golše, malokrvnost itd. itd.

Cena ene steklenice je 1 krono 40 vinarjev.

Opomba. Olje, katerega naročam direktno iz Norvegije, preišče se vedno v mojem kem. laboratoriju predno se napolni steklenice. Zato zamorem jamčiti svojim č. odjemalcem glede čistote in stalne sposobnosti za zdravljenje.

Cristofolletti jeva pijača iz kine in železa

najboljši pripomoček pri zdravljenju s trskinim oljem.

Ene steklenice stane 1 krono 60 vinarjev.

„Narodni kolek“ koleke, poštne znamke in vse poštne vrednostnice prodaja

Knjigarna A. Gabršček.

Zemljevid

poknežene grofije Goriško in Gradiško s Trstom in okolico

narisal E. Bombig

izdala in založila Slovanska knjigarna **A. Gabršček v Gorici.**

Nategnjen na platnu s palicama zgoraj in spodaj (obseg 90×130 cm) s poštno vred K 9 —

Isti zemljevid ukusno opremljen z oglasi narodnih tvrdk, tudi na platnu in s palicama, s poštno vred K 5 —.

Šapirograf,

najnoveji in najboljši razmnoževalni aparat.

za samostojno in najceneje izdelovanje tiskovin vsake vrste: pisma, okrožnice, note, risarije, načrte, programe, jedilne liste, vabila itd. itd.

100 — 150 čistih izvodov se lahko izdela v 15 minutah.

Izdeluje toli v črnem kakor tudi v barvolisku.

Navodilo uporabe na razpolago.

Cena: Oblika dopisnice cm 10×15 K 10
kvart-folio „ 22×33 „ 30

Naročila sprejema:

„Goriška Tiskarna“ A. Gabršček
v Gorici, Gosposka ulica št. 7.

Štampilje iz kavčuka

vseh velikostij in oblik kakor tudi v obliki žepne ure, medaljona, svinčnika, z datumom itd. za zasebnike, društva, urade, banke, samostojne tiskarne iz kavčuka z odnosnimi stroji itd.

Naročila sprejema

„Goriška Tiskarna“ A. Gabršček

Uzorce štampilj so na razpolago.

Podpisani priporoča slavnemu občinstvu v Gorici in na deželi svojo

prodajalno jestvin.

V zalogi imam kavo vseh vrst, različne moke iz Johmanovega in Majdičevega mlina, dalje imam različne pijače kakor francoski konjak, pristni kranjski brinovec, domači tropinovec, izvrsten rum, maršalo, malaga, istrijski refošk, kavo in vžigalice družbe sv. Cirila in Metoda, testenine Žnidaršič & Valenčič itd. Več vrst olja. — Pošilja se po pošti najmanj 5 kg. —

Josip Kutin
v Gorici. — Semenška ulica št. 1.

„Goriško vinarsko društvo“

(vpisana zadruga z omejeno zavezo)

v Gorici

ima v svojih zalogah in prodaja

naravna in pristna vina

z Brd, z Vipavskega in Krasa.

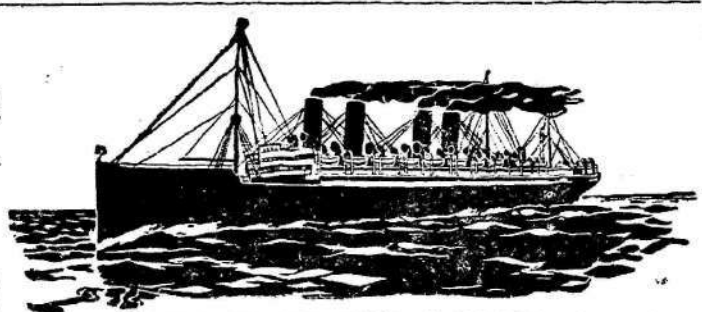
Razpošilja na vse kraje od 56 litrov dalje.

Uzorce vin pošilja na zahtevo. Cene zmerne, postrežba točna in realna.

Sedež društva: Gorica, ulica Barzellini 22.

Najcenejša in najhitrejša vožnja v Ameriko je s parniki „Severonemškega Lloyd“.

iz
Bremna
v
New York

s cesarskimi brzoparniki „KAISER WILHELM II.“, „KRONPRINZ WILHELM“ in „KAISER WILHELM der GROSSE“.

Prekonoška vožnja traja samo 5 — 6 dni.

Natančen, zanesljiv poduk in veljavne vozne listke za parnike gori navedenega parobrodne družstva kakor tudi listke za vse proge ameriških železnice dobite v Ljubljani, edino le pri

EDVARDU TAVČARJU, Kolodvorske ulice št. 35

nasproti občeznani gostilni „pri Starem Tišlerju“.

Odhod iz Ljubljane je vsak torek, četrtek in soboto. — Vsa pojasnila, ki se tičejo potovanja, točno in brezplačno. — Postrežba poštna, realna in solidna. Potnikom, namenjenim v zapadne države kakor: Colorado, Mexiko, Californijo, Arizona, Utah, Wioming, Nevada, Oregon in Washington nudi naše društvo posebno ugodno in izredno ceno čez Galveston. Odhod na tej progi iz Bremna enkrat mesečno.

Tu se dobivajo pa tudi listki preko Baltimora in na vse ostale dele sveta, kakor Brazilijo, Kubo, Buenos-Aires, Colombo, Singapore v Avstralijo itd.

POZOR!! BERITE!!